Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Prostupné zaměstnávání

Shrnutí výstupů pilotního ověřování programu v Olomouckém kraji

Břetislav Fiala

Agentura
pro sociální začleňování

www.socialni-zaclenovani.cz

Program prostupného zaměstnávání

Základní charakteristika

Pro koho je určen

Jak probíhají jednotlivé fáze

Pilotní ověřování v praxi

Postupné zapojení nástrojů APZ se zvyšující se náročností
Intenzivní podpora klientů prostřednictvím spolupráce se sociálními službami
Důležitý princip nezávislosti sociálního pracovníka na ÚP (bezpečné prostředí pro klienty, nehodnotící přístup, schopnost vidět klienta v kontextu jeho životního příběhu a sociálního okolí, schopnost navázat s klientem vztah, získat důvěru a podpořit proces změny
Potřeba nastavit dobrou spolupráci mezi koordinátorem za ÚP a sociálními pracovníky z NNO
Společná koordinace, síťování a podpory zaměstnavatelů

Program prostupného zaměstnávání

Základní charakteristika programu

Postupné využití různých nástrojů APZ

Zvyšující se náročnost pro účastníky (příprava, APP, VPP, SÚPM, volný trh práce)

Souběžná intenzivní podpora prostřednictvím sociálních služeb

Dobrovolný vstup do programu. Diagnostické pohovory a motivační intervence

Princip nezávislosti sociálního pracovníka na ÚP (bezpečné prostředí pro účastníky, nehodnotící přístup, schopnost vidět klienta v kontextu jeho životního příběhu a sociálního okolí, navázat s klientem vztah, získat důvěru a podpořit proces změny

Program stojí na dobré spolupráci mezi partnery (ÚP a NNO, ASZ)

Společná koordinace, síťování a podpora zaměstnavatelů

Program prostupného zaměstnávání

Pro koho je prostupné zaměstnávání

Zaměření na osoby v dlouhodobé evidenci ÚP s kumulací dalších překážek

Minimálně 5 měsíců v evidenci, zpravidla výrazně déle, často několik let

Nebo evidence jako uchazeč o zaměstnání a současné pobírání dávek v hmotné nouzi

Dobrovolná nabídka všem osobám splňujícím kritéria. Se zájemci individuální pohovory.

Nejčastější problémy zjištěné při vstupních pohovorech

Častá cyklická nezaměstnanost, opakované neúspěchy v zaměstnání

Nařízené exekuce, zpravidla vícenásobné, řada dalších dluhů

Participace na „černém“ pracovním trhu

V některých případech nevyhovující segregované bydlení (ubytovny, vliv komunity..)

Nízká funkční gramotnost, ztráta pracovních návyků, snížené sebevědomí

Nedostatečné sociální dovednosti, špatná sebeprezentace

Program prostupného zaměstnávání

Pilotní ověřování programu

Olomoucký kraj

Tři lokality s různými charakteristikami

1. Hranicko
2. Jesenicko
3. Šternberk a (4.)Moravský Beroun (ve výsledcích dále zmíněny samostatně).

Velké rozdíly co do ekonomických ukazatelů, míry nezaměstnanosti, počtu volných pracovních míst, počtu místních zaměstnavatelů

Rozdíly ve strukturálním znevýhodnění regionů (míra vzdělanosti, dopravní obslužnost..)

Rozdíly v situaci cílové skupiny - jiné problémy, jiná míra sociálního vyloučení

Spolupráce s různými poskytovateli sociálních služeb – jiné nastavení a intenzita spolupráce (NNO – ÚP – ASZ), jiný přístup ke klientům a práce s nimi

Výsledky programu - Hranicko

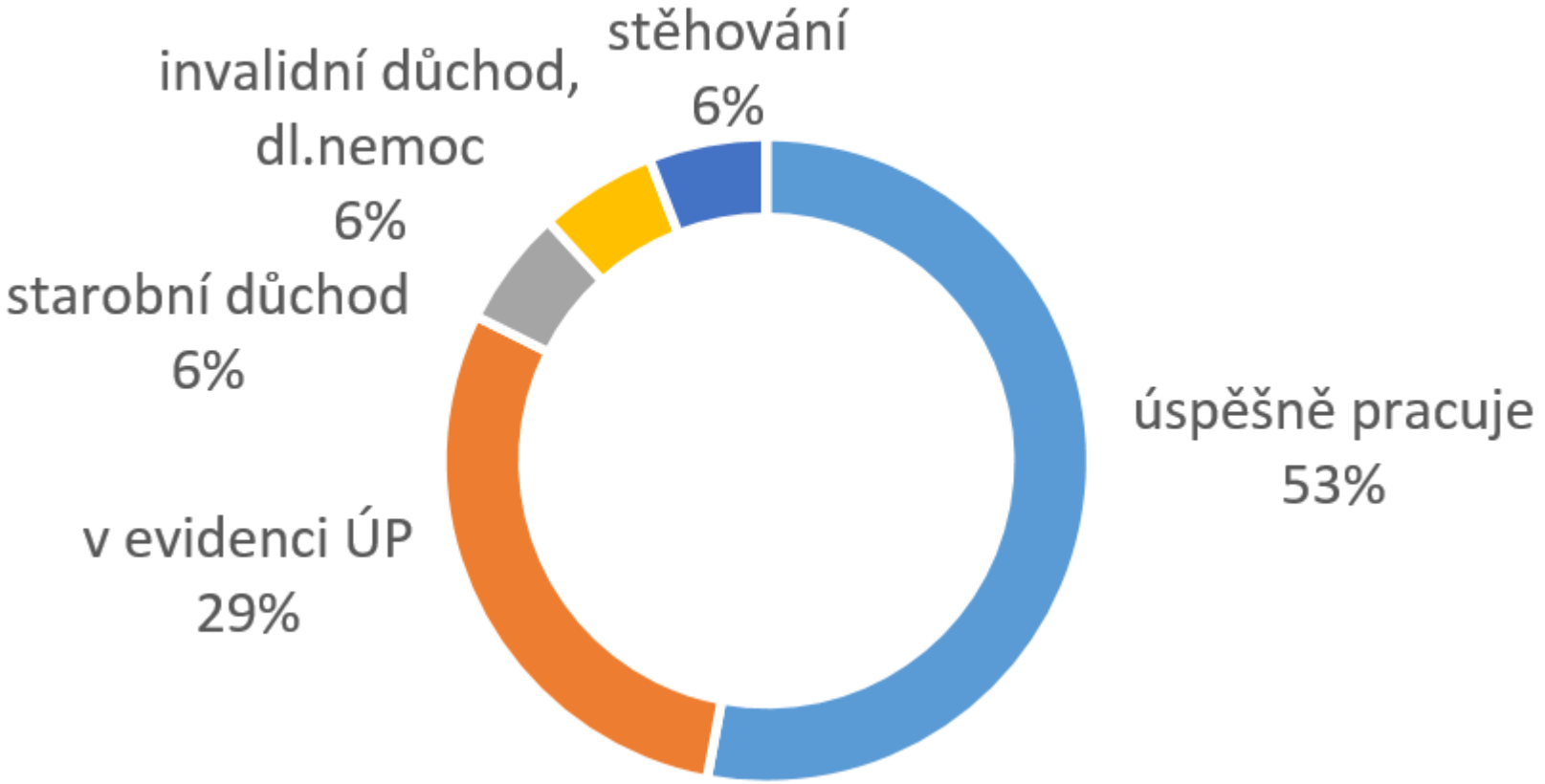

	Hranicko	Jesenicko	Mor.Beroun	Šternberk		procenta
úspěšně pracuje	9	4	2	4	**19**	39
v evidenci ÚP	5	5	6	3	**19**	39
starobní důchod	1	0	1	0	**2**	4
invalidní důchod, d	1	3	0	1	**5**	10
stěhování	1	1	0	1	**3**	6
těhotenství	0	1	0	0	**1**	2
	17	**14**	**9**	**9**	**49**	100

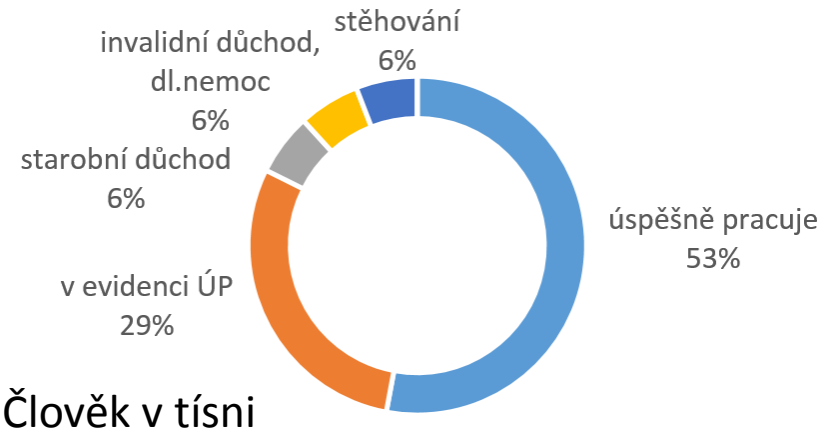

Úzká spolupráce ÚP Hranice, ASZ a organizace Člověk v tísni

Ekonomicky relativně nejrozvinutější region, řada zaměstnavatelů a pracovních příležitostí

17 zapojených účastníků, z toho 9 již nyní po ukončení programu pracuje

Po navázání spolupráce nejčastější problémy s dluhy a nevyhovujícím bydlením (ubytovny)

Uchazeči z vesnic – problémy s dopravní dostupností

Často snížené sebevědomí, problémy při prezentaci uchazečů na VŘ, intenzivní nácvik

U několika uchazečů velmi úspěšná sociální práce – přechod do standardního bydlení, schválené oddlužení, velké pokroky v sociálních dovednostech

Nejvíce úspěšný region, 53% pracuje bez další podpory

Výsledky programu - Jesenicko

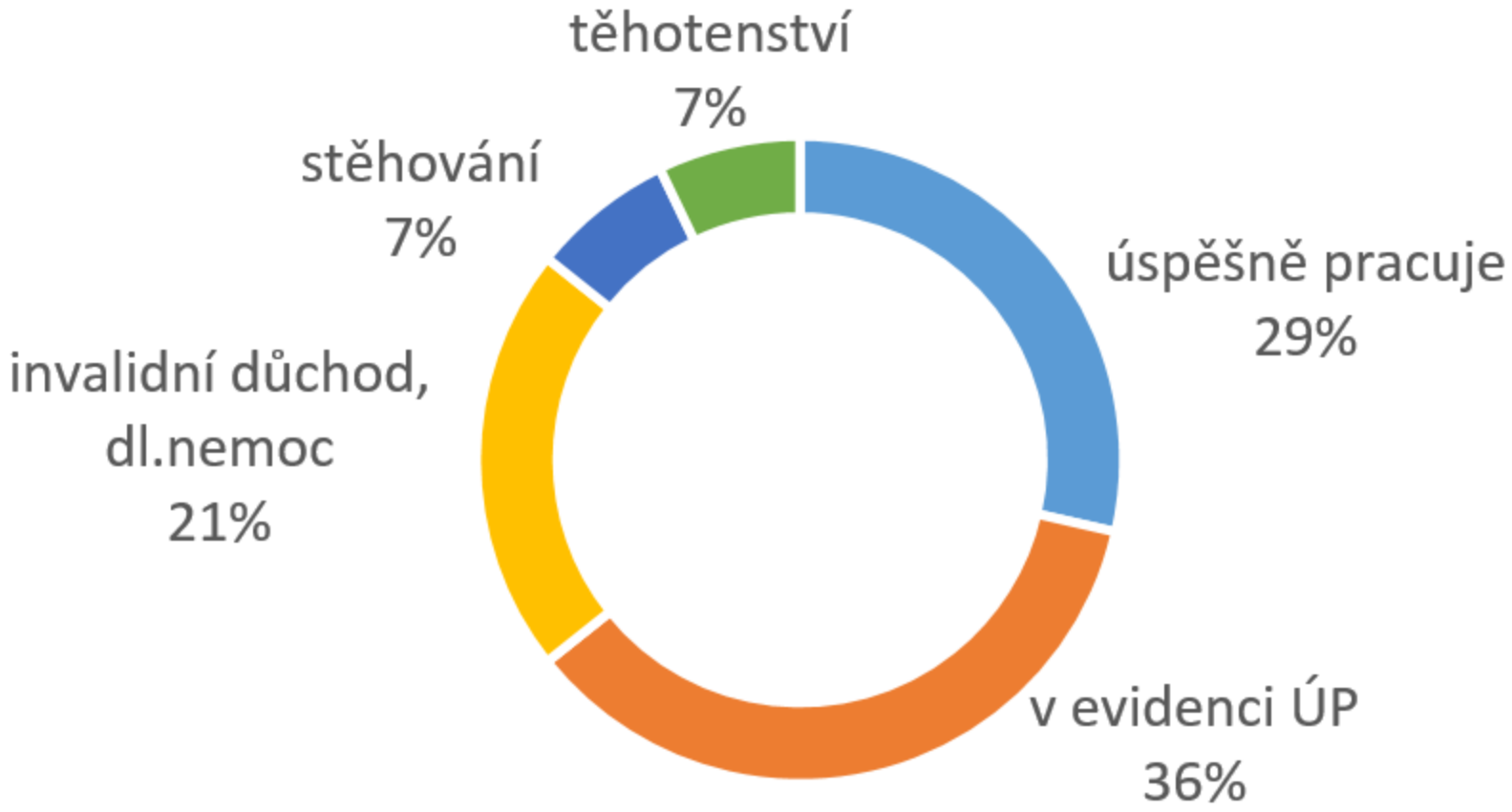

	Hranicko	Jesenicko	Mor.Beroun	Šternberk		procenta
úspěšně pracuje	9	4	2	4	**19**	39
v evidenci ÚP	5	5	6	3	**19**	39
starobní důchod	1	0	1	0	**2**	4
invalidní důchod, d	1	3	0	1	**5**	10
stěhování	1	1	0	1	**3**	6
těhotenství	0	1	0	0	**1**	2
	17	**14**	**9**	**9**	**49**	100

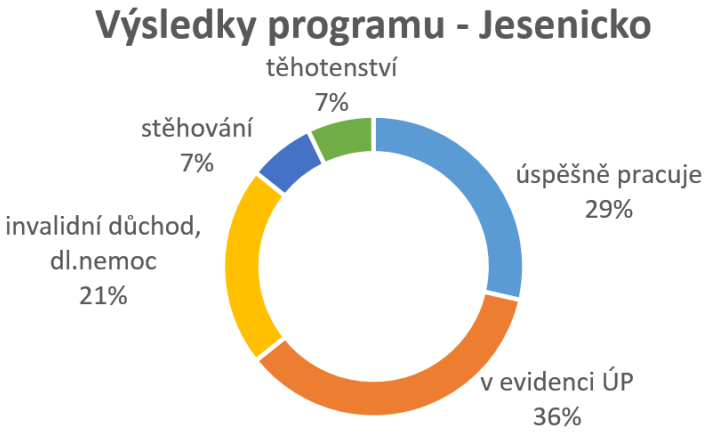

Spolupráce ÚP Jeseník, ASZ, organizací Člověk v tísni a Zahrada 2000.

Strukturálně silně znevýhodněný region, zejména okrajové části (Žulovsko, Javornicko) 14 zapojených účastníků, z nich pouze 4 pracují i po skončení podpory

Velký podíl účastníků fakticky neschopných práce ze zdravotních důvodů, až po vstupu do programu vyřízen invalidní důchod. Častější podíl osob s duševním onemocněním, zaměstnatelní jen s intenzivní podporou – dotace, chráněné dílny.

V rámci neúspěšných účastníků poměrně vysoký podíl (cca 4/5) se spíše špatnou prognózou, prakticky nezaměstnatelní i při intenzivní podpoře a sociální práci.

U úspěšných klientů (4) a části neúspěšných (1) patrný velký osobní pokrok. Rozvoj sebevědomí a vlastní aktivity při řešení problémů (bydlení, dluhy, vedení domácnosti..)

Výsledky programu - Šternberk

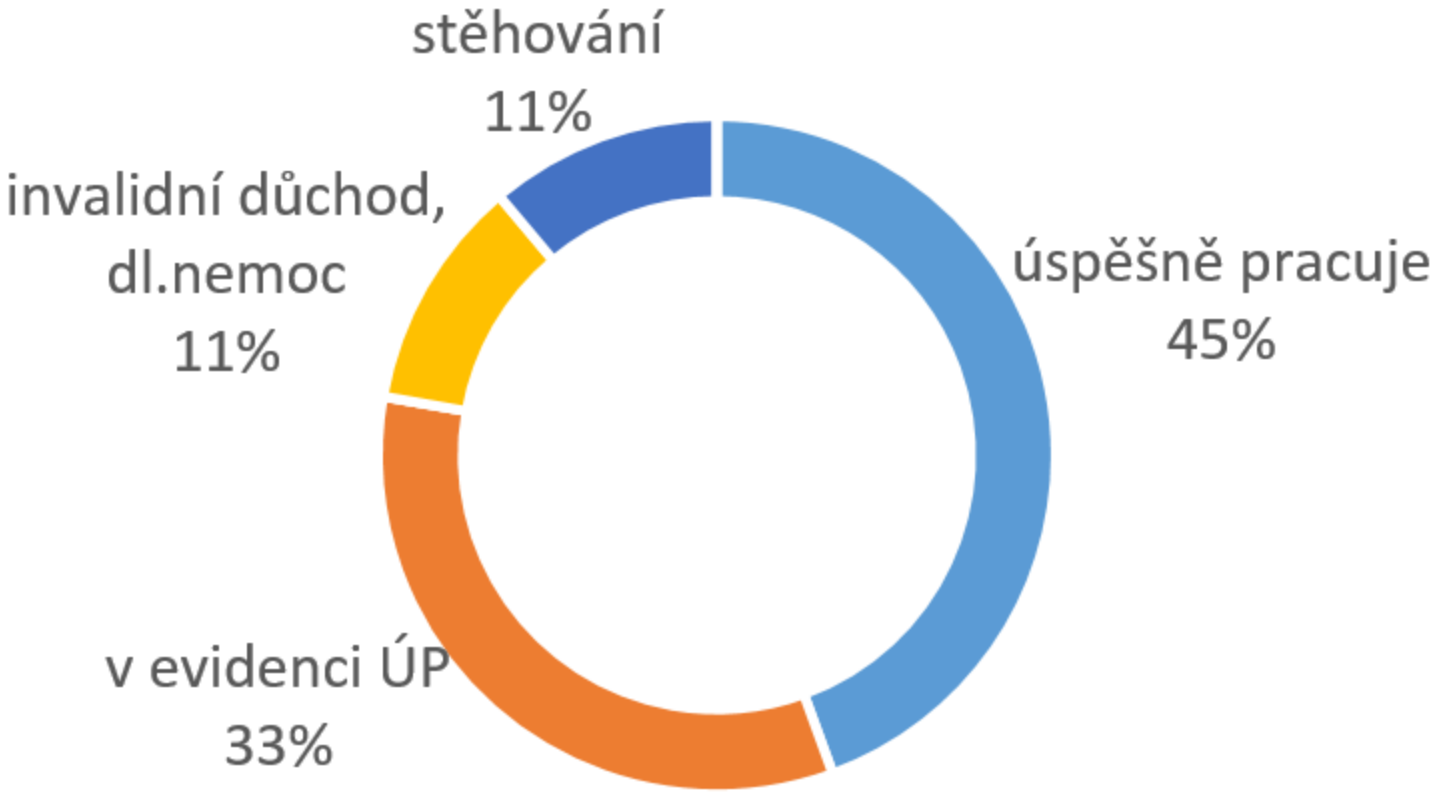

	Hranicko	Jesenicko	Mor.Beroun	Šternberk		procenta
úspěšně pracuje	9	4	2	4	**19**	39
v evidenci ÚP	5	5	6	3	**19**	39
starobní důchod	1	0	1	0	**2**	4
invalidní důchod, d	1	3	0	1	**5**	10
stěhování	1	1	0	1	**3**	6
těhotenství	0	1	0	0	**1**	2
	17	**14**	**9**	**9**	**49**	100

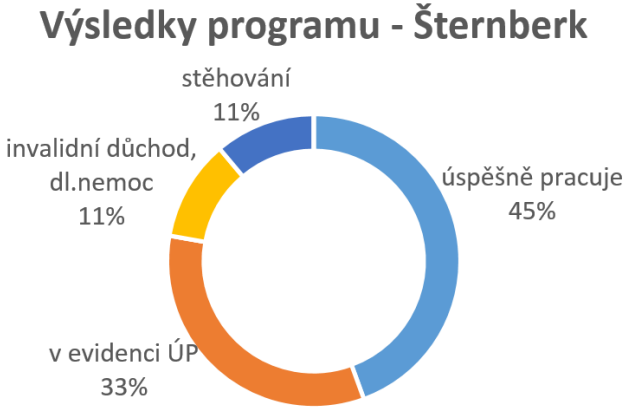

Spolupráce ÚP Šternberk, ASZ, Ecce Homo a Poradny pro občanství, občanská a lidská práva

Poměrně dobrá síť různorodých zaměstnavatelů, ale nutná intenzivní jednání s nimi, silné obavy ze zaměstnávání CS, časté odmítnutí nebo velmi vysoké nároky na pracovníky.

9 zapojených účastníků, z toho 4 nyní pracují i po skončení podpory v rámci programu.

Patrná rozdílná praxe poskytovatelů sociálních služeb, různé přístupy ke klientům

Výsledky programu - Moravský Beroun

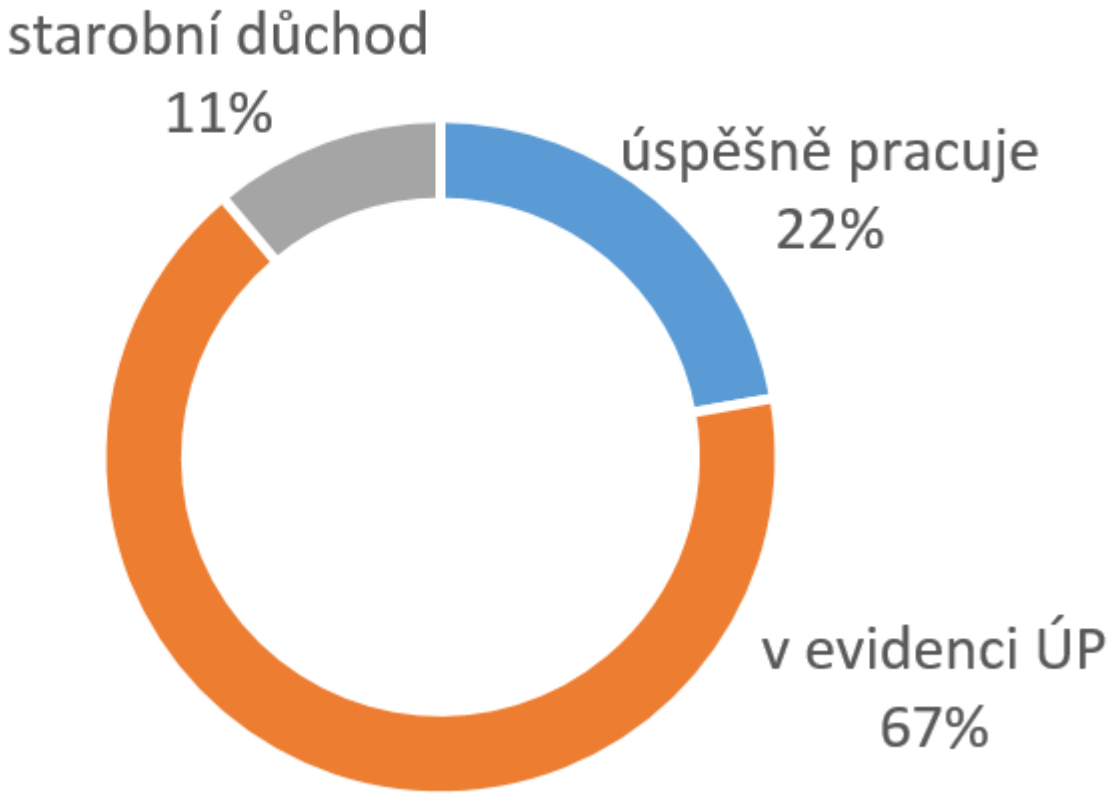

	Hranicko	Jesenicko	Mor.Beroun	Šternberk		procenta
úspěšně pracuje	9	4	2	4	**19**	39
v evidenci ÚP	5	5	6	3	**19**	39
starobní důchod	1	0	1	0	**2**	4
invalidní důchod, d	1	3	0	1	**5**	10
stěhování	1	1	0	1	**3**	6
těhotenství	0	1	0	0	**1**	2
	17	**14**	**9**	**9**	**49**	100

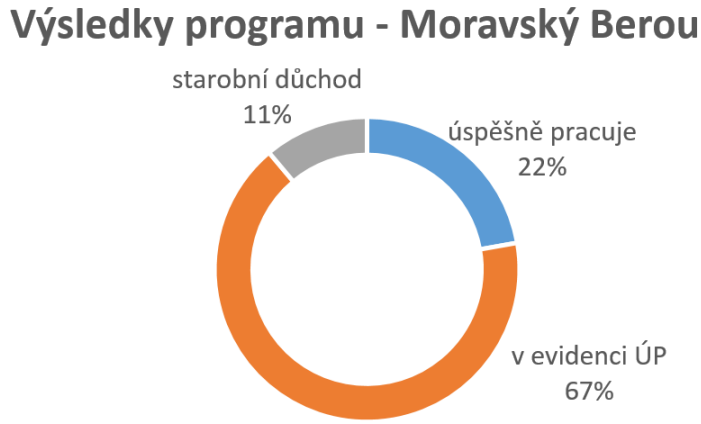

Spolupráce ÚP Šternberk, ASZ, Ecce Homo a Poradny pro občanství, občanská a lidská práva

Aktivní přístup města Moravský Beroun, snaha o práci s klienty během VPP

Strukturálně znevýhodněný region s menším počtem zaměstnavatelů v blízkém okolí. Dojíždění pro část CS komplikované (ranní směny, bez auta horší dostupnost)

9 zapojených účastníků

Silné dopady dlouhodobé adaptace CS na život v sociálním vyloučení

Motivační intervence často neúspěšná, nejméně úspěšný region

Celkové výsledky programu

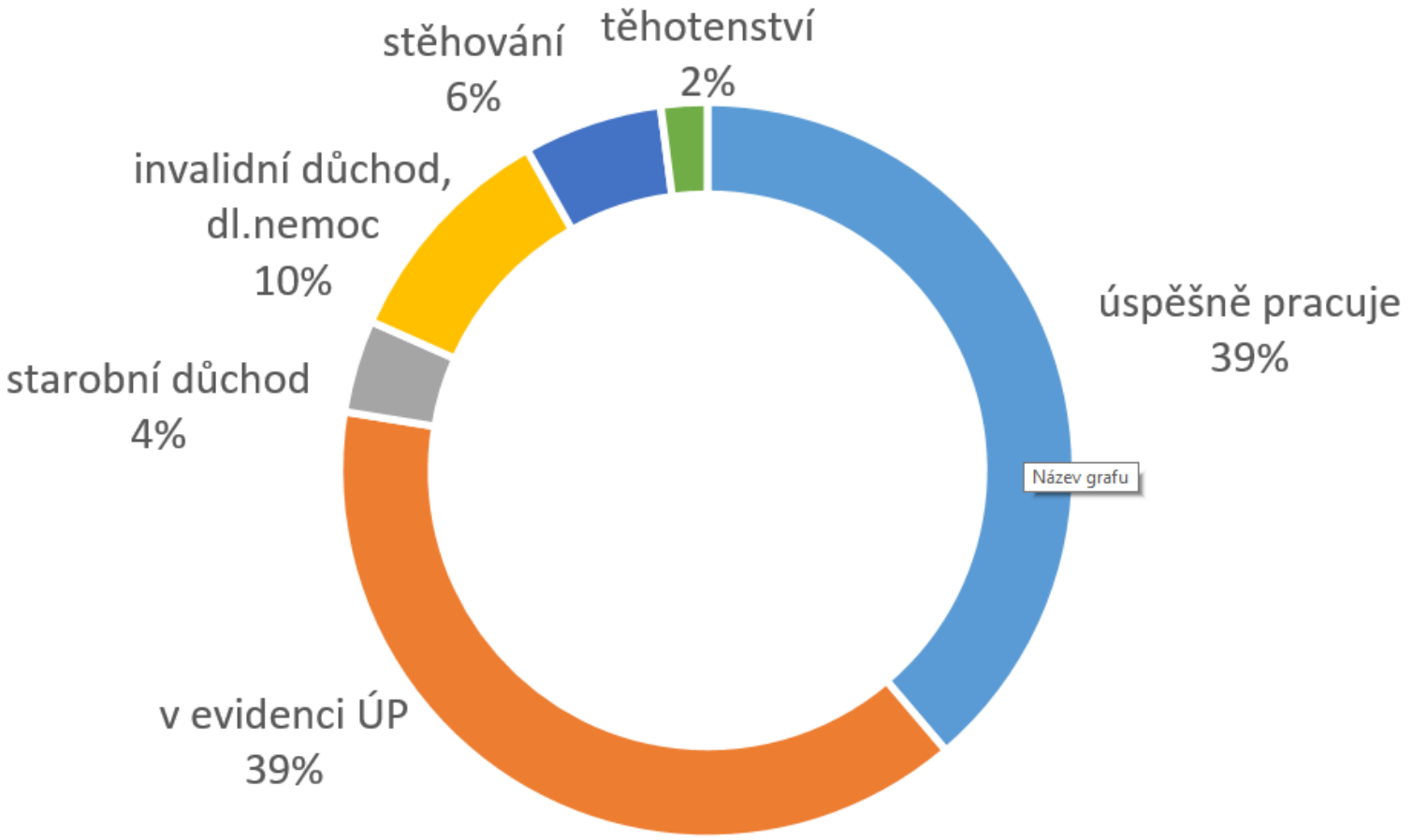

Shrnutí hlavních zkušeností z pilotní realizace programu

U řady dlouhodobě opakovaně neúspěšných uchazečů lze dosáhnout výrazný pokrok

Úspěšnost je ovlivněna situací CS, regionu a kvalitou práce s konkrétním klientem

V přístupu poskytovatelů sociálních služeb i jednotlivých KoP ÚP byly rozdíly

Klíčová je dobrá spolupráce a partnerství všech zapojených subjektů.

Koordinace programu je velmi náročná, z hlediska běžné agendy sociálních služeb i ÚP vyžaduje program celou řadu nadstandardních a časově náročných činností (jednání se zaměstnavateli, diagnostika a motivační intervence, intenzivní nácvik dovedností, někde návazná sociální práce s celou rodinou či komunitou)

Řada klientů díky vstupu do programu začala poprvé řešit své problémy (dluhy, bydlení)

Intenzivní aktivita a dosažené „drobné“ úspěchy v programu motivují. U více úspěchů je patrný synergický efekt. Současný úspěch ve více oblastech života vede k posílení sebevědomí a nastartování další aktivity.

Velmi se osvědčilo nabízet program důsledně jen jako dobrovolnou nabídku, neudělovat žádné sankce za odmítnutí účasti. Program není vhodný pro všechny uchazeče.

U takto náročné CS je potřeba počítat s možností neúspěchu.

Někteří klienti byli z hlediska zaměstnání neúspěšní, ale přesto pomohl v jiných oblastech.

Příležitosti a možnosti dalšího rozvoje a spolupráce

Možnost využít zkušenosti v dalších návazných programech

Operační program Zaměstnanost – relativně široké možnosti, velké spektrum aktivit

Aktuálně zahájený projekt Prostupného zaměstnávání ÚP Olomouc

Projekty prostupného zaměstnávání v rámci KPSVL od poskytovatelů sociálních služeb

Příležitost síťovat další NNO jako poskytovatele podpory pro cílovou skupinu

Možnost navázat na segment sociálního podnikání a další nástroje (OZVZ)

Příležitost a potřeba rozvíjet metodiku programu

- tvorba sítí zaměstnavatelů a jednání s nimi, jejich příprava na práci s účastníky programu
- techniky a metody sociální práce při podpoře klientů (pracovní poradenství, ale i další specifická podpora (bydlení, dluhy), ale také nácvik dovedností (prezentace na pohovoru..)
- metodika práce s klientem v novém zaměstnání, nabídka facilitace při řešení problémů
- rozvoj koordinace celého systému (ÚP – zaměstnavatelé – NNO)

http://www.socialni-zaclenovani.cz/metodiky-a-manualy-dobre-praxe

Děkuji za pozornost

Dotazy a diskuze vítána

Kontakty:

Úřad vlády České republiky
Odbor pro sociální začleňování (Agentura)
oddělení lokálních koncepcí

Mgr. Břetislav Fiala
lokální konzultant

Kancelář:
Vladislavova 1494/4
110 00 PRAHA 1 - Nové Město
Poštovní adresa:
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 PRAHA 1 - Malá Strana
www.vlada.cz

mobil: +420 702 087 866
e-mail: fiala.bretislav@vlada.cz